

'S-GRAVENHAGE, 24 December 1954

Ref. No. 14042

AAN: MINISTERIE VAN BUITENL. ZAKEN

Fotocopie nr: 110049

MP, Wnd MP, Z;
DBI, -/PI, -/AZ

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 23-12-54

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 24-12-54

GEHEIM

Bestudering van dossier Jungschläger door Bouman heeft tot verrassende resultaten geleid. Verschillende getuigen hebben verklaard, dat vliegtuigen van de Amerikaanse en Britse Ambassades alsmede van Stanvac, BPM en Nederlandse Militaire Missie in 1952 en 1953 droppings van voeding, wapens, kleding en veldbedden hebben uitgevoerd aan Zuidkust (Dessa Tjidaun) en Noordkust (omgeving Cheribon). Getuige Manoch zou 12 keer in Amerikaanse Ambassade C47 vliegtuig deze tochten hebben meegemaakt, hetwelk dan op Kemajoran airport opsteeg. Eenmaal in 1952 zou hij met een Britse Mosquito met dezelfde opdracht zijn meegevlogen.

Voorts heeft Manoch verklaard, dat hij eens (in Januari 1953) op bevel van Geuns (arrestant en "financieel leider van geheime organisatie") in gezelschap van een zekere Van Hulst bij de Amerikaanse Ambassade is geweest en daar een bedrag van US dollar 225.000 heeft ontvangen voor benden. In October zelfde jaar is hij met Van Hulst, die informant van USIS wordt genoemd, bij Britse Ambassade geweest en heeft daar een kistje met geld in ontvangst genomen. Hierbij zou ook getuige Silanoe geweest zijn, die hetzelfde verklaard heeft.

Kort voor vertrek Merle Cochran (begin 1953) is Manoch met Van Hulst bij USIS geweest. Van Hulst zou volgens Manoch toen Amerikanen gewaarschuwd hebben, dat de Procureur-Generaal een onderzoek omtrent de activiteiten van Cochran wilde gaan instellen. Cochran zou toen overhaast de benen hebben genomen. Getuige Amirudin verklaart, dat hij op niet genoemde datum een vergadering op kantoor Nederlandse Militaire Missie heeft medegemaakt, waarbij Generaal Pereira, Jungschläger en andere Nederlandse officieren aanwezig waren en waarbij plannen werden gesmeed om met brandbommen de archieven van het Parlement, het Ministerie van Justitie en het Kabinet van de Premier te vernietigen.

Het bovenstaande is slechts een summiere bloemlezing. Ik krijg dezer dagen volledige copieën van het dossier en zal U dan nader berichten.

Bouman achtte prompte publicatie van dit materiaal zo belangrijk, dat hij zonder voldoende overleg met mij Jordan, UP correspondent, Martinot van Aneta tevens correspondent van Reuter, en van de Velde, correspondent van Nederlandse Provinciale Pers uitvoerig heeft ingelicht. Ik kreeg daarvan gisterenavond nog tijdig de lucht zodat ik tot nader order een embargo op dit nieuws kon

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

-2-

CODETELEGRAM

leggen. Ik achtte namelijk noodzakelijk in deze materie eerst mijn Britse en Amerikaanse collega's te kennen, ten eerste uit overweging van hoffelijkheid, maar ook omdat wellicht overleg met hen iets positievers voor verdachten zou kunnen opleveren. Ik meende namelijk te moeten trachten de lijn die Van Bylandt indertijd bij de Premier heeft gevolgd door te suggereren gerucht te vermijden door vrijlating van verdachten, thans door mijn collega's te laten doortrekken.

Ik had dus vanmorgen een bespreking met Cumming en Parkes waarbij ik de gegevens produceerde en een voorzichtige suggestie als bovenvermeld deed. Ik zeide dat onzerzijds tegen deze publicatie geen bezwaar bestond, maar dat mogelijk zowel de Britse als de Amerikaanse alsook de Indonesische Regeringen erbij geïnteresseerd zouden kunnen zijn deze kwestie in de doofpot te stoppen teneinde daarvan de communisten niet te laten profiteren. Uiteraard is niet zeker of de Indonesische Regering het belang om niet in internationale verwickelingen te geraken, zal erkennen, maar ik acht toch zeker niet uitgesloten, dat zij na kennisneming van het dossier, een geruisloze afhandeling der zaak alsnog zal prefereren. Ik verwees terzake nog naar de wijze van liquidatie der zaak van de APRA-arrestanten en naar een artikel in Keng Po van 22 dezer waarin de suggestie tot uitwisseling van de Nieuw-Guinea infiltranten en de politieke gevangenen in Indonesië wordt gedaan. Beide collega's stonden tegenover deze idee niet afwijzend. Parkes was er bepaald voor geporteerd, Cumming minder positief. Uiteraard willen beiden instructies vragen. Ik heb natuurlijk ook mijnerzijds duidelijk gesteld dat ik wegens tijdsgebrek U niet heb kunnen raadplegen, zodat er rekening mee gehouden moest worden dat U mijn optreden niet zou dekken.

Voorlopig hebben Cumming, Parkes en ik dus van de correspondenten de verzekering gekregen dat publicatie tot nader order wordt aangehouden.

VAN ITTERSUM 739.

NW/

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.